

MEMO

Aan Veiligheidsregio Twente

CC De wethouders M. Overmeen – Bakhuis, A. Maathuis en J. van Rees

Betreft Brief d.d. 23 oktober 2024/ Z2024-00313/ D2024 – 029008
Advies MER en omgevingsplan XL Businesspark 2 Almelo

Datum 02 december 2024

Van Harm Post (projectleider XL Businesspark 2)

1 Inleiding

De Veiligheidsregio heeft in reactie op het schriftelijk verzoek van de gemeente van 24 september een advies uitgebracht op het ontwerp 'TAM-omgevingsplan hoofdstuk 22a XL Businesspark' (inclusief het ontwerp 'MER XL Businesspark 2') met identificatienummer NL.IMRO.0141.TAM00002-BP21. Het ontwerp heeft vanaf woensdag 18 september t/m dinsdag 29 oktober 2024 ter inzage gelegen.

De veiligheidsregio heeft een advies uitgebracht over de volgende fysieke veiligheidsaspecten:

- Externe veiligheid (ontwikkelingen binnen aandachtsgebieden);
- Bluswater en bereikbaarheid;
- Brand in (zeer) grote objecten;
- Energietransitie

In het voorliggende memo wordt per 'adviespunt' aangegeven hoe de gemeente daarmee is omgegaan. Daarbij zijn er op hoofdlijn diverse mogelijkheden. Het betreft:

- Het nemen van een apart besluit over een adviespunt,
- Het (al dan niet) verwerken van een adviespunt in het omgevingsplan
- Het (al dan niet) verwerken van een adviespunt in een vervolgfase, zoals een vastleggen van de doorwerking van een adviespunt in de anterieure overeenkomst of kavelpaspoort.

2 Reactie op advies

In deze paragraaf wordt steeds eerst het adviespunt herhaald en wordt de reactie aansluitend (cursief) weergegeven.

Adviespunt 1

Borg dat de brug over het Twentekanaal ook vanaf de hulpdienstroute (A35) goed en logisch bereikbaar blijft.

Voor een bedrijventerrein in het buitengebied is de referentietijd 10 minuten met een bandbreedte tot 13 minuten. Van belang is dat bij een bedrijventerrein meerdere voertuigen noodzakelijk zijn voor het bestrijden van incidenten. Op basis van de hulpdienstroutes en de beoogde wegenstructuur is door de Veiligheidsregio een theoretische berekening van de opkomsttijd gemaakt. Afhankelijk van de locatie in het plangebied is dit voor de eerste tankautospuut rond de 11 minuten. Daarmee wordt de referentietijd nog niet gehaald, maar de opkomsttijd valt wel binnen de bandbreedte. De Veiligheidsregio adviseert daarom om milieubelastende activiteiten met aandachtsgebieden uit te sluiten en brandcompartimenten groter dan 2500 m² te voorzien van de brandbeheersingsinstallatie.

Brug

De brug is geschikt voor alle vormen van vrachtverkeer. De afrit van de brug loopt uit op de 'noordelijke randweg' van het XL Businesspark 2. Vanaf de A35 takt de calamiteitenafslag direct aan op die noordelijke randweg. De brug over het Twentekanaal is dus vanaf de hulpdienstroute goed en logisch bereikbaar. Via de calamiteitenafslag en de brug kunnen de hulpdiensten vanuit Wierden dan ook XL Businesspark Twente in de toekomst sneller bereiken dan nu het geval is. De maatregelen die worden getroffen voor XL Businesspark 2 verbeteren daarmee ook de veiligheid op XL Businesspark Twente.

De wegen op XL Businesspark 2 zijn minimaal 7 meter breed en bieden voldoende ruimte voor het faciliteren van de hulpdiensten. De primaire ontsluiting van XL Businesspark 2 is de brug over het Twentekanaal. Verkeer van en naar XL Businesspark 2 kan over deze brug via XL Businesspark Twente de A35 bereiken. De bestaande wegen zoals de Hoeselderdijk en de Zomerdijk sluiten aan op XL Businesspark 2, maar zijn bij normale omstandigheden vanuit de omgeving alleen door fietsers te gebruiken. De doorgangen naar XL Businesspark 2 worden voor (auto-)verkeer afgesloten met een beweegbare paal om sluipverkeer te voorkomen. De paal kan met een transponder worden bediend. Voor de hulpdiensten geldt dat een module aan de 'beweegbare palen' worden toegevoegd waardoor de paal vanzelf naar beneden zakt als een hulpverleningsvoertuig aan komt rijden, zoals een SOS-module of een KAR-module. Deze modules communiceren met de bestaande apparatuur uit de hulpverleningsvoertuigen. Daarnaast zullen een aantal agrariërs over een transponder kunnen beschikken om te voorkomen dat ze ver moeten omrijden om hun landerijen te bereiken.

Op XL Businesspark 2 zal met de beoogde wegenstructuur de referentietijd niet worden gehaald, maar een verdere optimalisatie (en daarmee een verder beperking van de opkomsttijd) is niet mogelijk. Op opkomsttijd van 11 minuten wordt, met eventueel aanvullende maatregelen, mogelijk.

Met de volgende 2 extra hulpdienstenroutes is ook rekening gehouden:

- 1. Een hulpdienstroute parallel aan de A35, welke aansluit op de Henriëtte Roland Holstlaan en de nieuw te realiseren brug over het Twentekanaal (komend vanaf Almelo).*
- 2. Een hulpdienstroute over de Hoeselderdijk (komend vanaf Enter).*

De eerste route kan op termijn onderdeel worden van het project van de aanleg van de brug.

Conclusie:

Door de aanleg van de calamiteitenroute wordt de brug goed bereikbaar vanaf de A35. Met de aanleg van de calamiteitenroute is rekening gehouden in de grondexploitatie van XL Businesspark 2. Er zijn geen reële opties om de opkomsttijd van 11 minuten verder te verlagen. Met 11 minuten wordt de referentietijd met 1 minuut overschreden, maar wordt ruim binnen de bandbreedte gebleven.

Geadviseerd wordt de (overschrijding) van de opkomsttijd met 1 minuut bestuurlijk te accepteren en in het collegebesluit vast te leggen.

Adviespunt 2

Borg in de BOPA dat het plan voldoet aan de handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2019 van de Brandweer Nederland.

Het omgevingsplan legt de kaders vast in hoeverre in het plan kan worden voldaan aan de randvoorwaarden uit de handreiking Bluswatervoorziening en Bereikbaarheid 2019 van de Brandweer Nederland. De randvoorwaarden zullen vooral bij de inrichting van de openbare ruimte nader worden vastgelegd of in de eisen voor het verlenen van omgevingsvergunningen nader worden uitgewerkt.

Aangegeven wordt dat tenminste moet worden voldaan aan de volgende punten:

- Tweezijdige bereikbaarheid van de objecten en indien nodig op het terrein (waaronder rondom kunnen rijden).*

De infrastructuur maakt het mogelijk objecten vanaf twee zijden te bereiken. In het omgevingsplan is geborgd dat rondom de gebouwen aan alle zijden een strook van 10 meter vrij blijft om ruimte te bieden aan de brandweer

- Een primaire bluswatervoorziening van minimaal 120 m³/ per uur, in verband met de grootte van de te realiseren objecten.*

Er komt geen centrale bluswatervoorziening, zoals is gerealiseerd op XL Businesspark Twente. In het omgevingsplan voor XL Businesspark 2 is rekening gehouden met de aanleg van een bluswaterleiding van voldoende omvang die wordt verbonden met het Twentekanaal. Om de bluswaterleiding voldoende watervoerend te kunnen houden zal een opvoergemaal worden gebruikt om water vanuit het Twentekanaal onder een druk van maximaal 4 bar in de bluswaterleiding te brengen. Daarmee kan minimaal 120 m³/uur worden geleverd. Met aanleg van leiding en gemaal is in de grondexploitatie rekening gehouden.

- *Maximale afstand tussen de openbare bluswatervoorzieningen (bovengrondse hydranten) en de opstelplek van de brandweer.*
- *Secundaire en tertiaire bluswatervoorzieningen welk vanaf twee verschillende windrichtingen benaderbaar is.*

Deze aspecten zullen bij de nadere inrichting van de openbare ruimte en bij de uitwerking van het kavelpaspoort worden opgenomen.

Adviespunt 3

Borg in het omgevingsplan dat de afstand tussen de kavelgrens en een bouwblok minimaal 10 meter is.

In het ontwerp van het omgevingsplan was de afstand naar de kavelsgrens 5 meter. Dit is aangepast in de regels van het vast te stellen omgevingsplan en in het beeldkwaliteitsplan.

Adviespunt 4

Borg dat hulpdienstroutes vrij toegankelijk en zonder vertraging te passeren zijn.

Zie antwoord bij adviespunt 2. XL Businesspark 2 is vrij toegankelijk via de brug. Bij de calamiteitenroute zal een slagboom worden geplaatst die alleen kan worden geopend door de hulpdiensten. De overige routes zullen worden afgesloten met een beweegbare paal die automatisch door de hulpdiensten te openen is (zie ook eerder). De hulpdienstroutes zijn daarmee vrij toegankelijk voor de hulpdiensten.

Adviespunt 5

Borg een uniformiteit in de bluswatervoorziening.

Zie antwoord bij adviespunt 2 (bluswatervoorziening). Op XL Businesspark 2 zal geen centrale bluswatervoorziening worden aangelegd, zoals op XL Businesspark Twente. In de fase van de concrete uitwerking van de plannen zal de bluswatervoorziening verder worden uitgewerkt. Uniformering is daarbij uitgangspunt.

\

Adviespunt 6

Sluit milieubelastende activiteiten met een brand-, explosie en/of gifwolkaandachtsgebied uit.

Voor XL Businesspark 2 is gekozen voor een profiel waarbij minimaal 75% van het uitgeefbaar gebied zal worden ingenomen door technologie gedreven maakindustrie en maximaal 25% zal worden benut voor regionaal ondersteunde logistiek. Binnen dit spectrum aan bedrijvigheid worden bedrijven specifiek gericht op de opslag van gevaarlijke stoffen uitgesloten. Dit is in het ontwerp omgevingsplan niet expliciet opgenomen als verbod. Bij de vaststelling van het omgevingsplan zal dit verbod wel worden opgenomen. Daar waar door technologie gedreven maakindustrie (beperkt) sprake is van de opslag van gevaarlijke stoffen dient deze opslag te voldoen aan de geldende regelgeving en daarnaast aan ons externe veiligheidsbeleid. Hier kan via een bopa alsnog medewerking aan worden verleend.

Adviespunt 7

Sluit nieuwe (onbekende) energievormen, waaronder energieopslagsystemen, in basis, uit en maak deze eventueel middels een separate procedure mogelijk.

Om het voor ondernemers mogelijk te maken om over voldoende energie te kunnen beschikken wordt een 'smart grid' ingericht. Een smart grid maakt het mogelijk om op een slimme manier energie te delen of te verdelen. Op die manier kan het totaal met veel minder energie toe en is de levering van stroom ook geborgd. Een belangrijk onderdeel van het smart grid is dat er collectief of per bedrijf een 'achtervang' in de vorm van een batterij of een gasturbine wordt mogelijk gemaakt. De vorm en omvang hiervan is nog onbekend. In het omgevingsplan is daarom een ruime regeling opgenomen waarin de exploitatie of het in werking hebben van nutsvoorzieningen (zoals een voorziening voor elektriciteit of gas, of een energiehub) wordt toegestaan. Hiervoor is dus geen separate procedure nodig.

Bij de daadwerkelijke aanleg (traject omgevingsvergunning) kunnen mogelijk randvoorwaarden worden vastgelegd om de veiligheid te bevorderen.

Adviespunt 8

Treedt in overleg met 'Defensie' om uit te zoeken wat een veilige bouwhoogte is in relatie tot de laagvliegroute van Twente-airport.

In de Omgevingswet is vastgelegd dat bij een herziening van een bestemmingsplan/ het omgevingsplan dat betrekking heeft op een laagvliegroute voor jacht- en transportvliegtuigen geen bestemmingen worden opgenomen die het oprichten van bouwwerken met een hoogte van meer dan 40 meter te meten vanaf het maaiveld mogelijk maken. Het omgevingsplan staat het bouwen van gebouwen hoger dan 30 meter niet toe. Er is dus geen reden om met defensie contact op te nemen.

Adviespunt 9

Borg dat alle objecten met een brandcompartiment groter dan 2.500 m² ten minste worden voorzien van een brandbeveiligingsinstallatie.

Deze randvoorwaarde zal worden opgenomen in het toetsingskader - het kavelpaspoort - voor het aanvragen van een omgevingsvergunning.

Adviespunt 10

Stem de (grond)werkzaamheden nabij de hogedruk aardgastransportleiding af met de leidingbeheerder en tref waar nodig aanvullende maatregelen om de kans op incidenten te minimaliseren. Borg in dit geval dat toezicht wordt gehouden.

Hiermee zal rekening worden gehouden. Alle werkzaamheden op of rond de hogedruk aardgastransportleidingen zullen worden afgestemd met de leidingbeheerder. De aardgastransportleidingen zijn opgenomen in een brede groenstrook, zodat de toegankelijkheid voor de beheerder geborgd blijft.

Voor grondwerkzaamheden is het bij wet verplicht om een graafmelding te doen. Voor het uitvoeren van werkzaamheden in de nabijheid van een Gasunie transportleiding stelt de Gasunie het maken van afspraken met een toezichthouder van de Gasunie verplicht.

Adviespunt 11

Ga in overleg met de leidingbeheerder van de hogedruk aardgastransportleidingen, na of aanvullende maatregelen mogelijk zijn die de kans op incidenten kunnen verkleinen.

Bij de realisatie van de openbare ruimte zal met de leidingbeheerder in overleg worden gegaan voor het bepalen van mogelijke aanvullende maatregelen om de kans incidenten te verkleinen.

Adviespunt 12

Pas, bij de kavels die binnen het brand-, explosie en gifwolkaandachtsgebied liggen, de ontwerpprincipes voor het ontwerpen van een veilige omgeving toe.

Deze ontwerpprincipes zullen worden toegepast volgens het door ons opgestelde externe veiligheidsbeleid. Op dit ogenblik wordt het veiligheidsbeleid naar aanleiding van het van kracht worden van de Omgevingswet geactualiseerd. Dit geactualiseerde, externe veiligheidsbeleid, waarin ook de ontwerpprincipes uit het huidige beleid zijn opgenomen, zal van kracht zijn tijdens de daadwerkelijke realisatie van het bedrijvenpark.

Adviespunt 13

Reserveer financiële middelen voor het plaatsen van een waarschuwings- en alarmeringstelsel.

Hiervoor wordt bij de grondexploitatie ruimte voor gereserveerd.

Adviespunt 14

Borg dat de aanwezige personen op de hoogte zijn van de risico's uit de omgeving en de mogelijke handelingsperspectieven (risico-communicatie).

Voor de organisatie, de uitgifte van gronden en het beheer van het XL Businesspark 2 zal een parkmanagement-organisatie worden opgericht. Bij het parkmanagement zal de taak worden weggelegd om initiatiefnemers, organisaties, bedrijven en personen te informeren over de risico's uit de omgeving en de mogelijke handelingsperspectieven. Daarnaast zal ieder bedrijf ook een eigen veiligheidsplan moeten opstellen.